

da dette forcerede Efteraarsarbejde, Sukkerroekampagnen, ophører ved Juletid, ere Fabrikkerne nødte til at permittere den allerstørste Del af deres Mandskab just midt i Vinterens Hjerte, noget, der har haft, har og maa have en overordentlig uheldig Indflydelse paa de Egne, hvor dette Arbejde foregaar. Dette ved man saa godt i disse Egne, idet det paavirker Fattigvæsenet, Skolevæsenet og Soggenes Stilling i det hele taget i en meget bedrøvelig Grad og Byerne ikke mindre.

Jeg mener endelig, at Sukkerroekulturen kan godt opgives, uden at det bliver ruinerende for dansk Landbrug i Almindelighed. Man har Eksempler nok paa, at Landmænd have kunnet slaa over fra Sukkerroekultur til anden Roekultur eller ren Sædkultur. Der er ikke det fjerneste i Vejen for, at man kan gøre det, uden at det bliver ruinerende for Landbruget. Vi kunne saaledes undvære denne Kultur. Jeg mener ikke, at vi *skulle* undvære den, for jeg mener, at den kan være ret heldig og indbringende for Landbruget, og jeg tror, den har været et Fremskridt, men den skulde befris for den Mare, de danske Sukkerfabrikker have været for den. Den skulde have Lejlighed til at øve sig i Frighed, til selv at anlægge sine Sukkerfabrikker og til at drive dem paa en for selve Roekulturen gunstig og mere indbringende Maade. Og det saa meget mere, som den tunge Haand, de danske Sukkerfabrikker have lagt paa Landbruget, have de ogsaa lagt paa Handelen, gennem det Monopol, som er indrømmet dem ved de Beskyttelsessatser og hele det Beskyttelsesvæsen, som de arbejde under. Det er jo ikke muligt for Handelen at røre sig frit, og det er derfor ikke muligt for Samfundet at blive betjent paa nogen anden Maade end den Maade, de danske Sukkerfabrikker ville; de have faktisk faaet et Monopol, og de have faktisk udbyttet dette Monopol til det yderste, de have holdt over det med Jernhaand, og det er den Stilling, som jeg synes er ugunstig og, jeg kunde godt sige, uværdig for det danske Landbrug at finde sig i længere, end det er nødvendigt.

Naar altsaa disse Forhold nu ere tagne op til Lovgivning, til Lovændring, saa mener jeg, at det er Tidspunktet, da man maa gøre sig gældende for at afskaffe denne Beskyttelse og give Sukkerroekulturen fri Hænder til at røre sig paa frit Felt. Og det skal man gøre netop nu, thi hvis det omvendte sker, hvis der vedtages faste og for de danske Sukkerfabrikker tilfredsstillende Beskyttelsessatser nu ved en

ny Lovgivning, saa vil der øjeblikkelig indfinde sig den Opfattelse i Sukkerroegnene, at den ny Lovgivning vil blive meget gammel, den vil komme til at leve længe, og man vil indrette sig derefter. Jordprisen vil faa en ganske unaturlig Højde. Og naar man saa kommer til det Øjeblik, da Samfundet ikke længere vil finde sig i denne Mishandling, saa bliver det endnu vanskeligere, langt vanskeligere, at afløse de Forhold, der da ere indtraade, end dem, der nu eksistere. Det gunstige Øjeblik for at gøre denne Forandring er netop nu.

Jeg vilde blot gøre disse Bemærkninger for at bede om, at der i det Udvalg, som uden Tvivl vil blive nedsat, maa blive taget Hensyn til denne Klage, at der ogsaa maa blive kaldet Folk, der staa paa samme Standpunkt som jeg i denne Sag, til at vidne om, hvordan Sukkerroekulturens Stilling i Virkeligheden er i det danske Samfund, og at man ikke vil dømme den uheldigt til at blive ved at være i det Slaveri, som den hidtil har været i.

Formanden: Fra flere Sider er jeg bleven anmodet om at gøre, hvad jeg kan, for at Aftenmøde mulig kan undgaas. Jeg kan kun bidrage dertil ved at bede de ærede Talere, der ere indtegnede, om at afkorte deres Udtalelser saa meget, det lader sig gøre.

H. J. Nielsen: Jeg skal meget gerne, saa vidt jeg kan, efterkomme Formandens Ønske, og jeg skal søge at finde Kærnen i det, som jeg vil sige, uden mange unyttige Ord. Der er egentlig kun to Punkter, jeg har Lyst til at sætte Fingeren paa ved en Førstebehandling af Toldloven.

Jeg vil for det første gerne have Lov til at præcisere mit eget Standpunkt. Jeg er i det kedelige Tilfælde, at det kommer noget paa tværs af det, som det ærede 1ste Medlem for samme Kreds, jeg repræsenterer (Ahlefeldt-Laurvig), nylig talte om. Han mente, at der kunde være Grund til, at Agrarerne i det hele taget skulde se at holde paa de indirekte Skatter og ikke lægge Vind paa at faa flere af de direkte Skatter. Jeg maa desværre begynde mit Foredrag med at sige, at jeg har lige den stik modsatte Anskuelse, idet min Mening er den, at vi netop bør, saa vidt muligt, komme bort fra de indirekte Skatter over til de direkte. Det er ikke noget nyt, men jeg vil dog have Lov til at sige det ved denne Lejlighed, idet jeg gaar ud fra,